

SODAN PALKKA

Nykyään raivoavan sodan palkka tulee olemaan ihmiskunnalle kauhea. Miljoonia parhaassa miehuuden iässä olevia miehiä surmataan, kymmeniä miljoonia haavotetaan ja tehdään raajari-koiksi.

Usein menee sanomalehtiuitiset mieshukista ja haavottuneis-

ta noin vain ohitsemme. Kun tällaisia sanomia tulee alinomaan, joka päivä, ei tule useinkaan pysähdyttyä ajattelemaan, miten kauheata tämä todellisuudessa onkaan. Mutta kun hiemankin ajattelee ja koettaa mielikuvituksessaan kuvata niitä näkyjä, mitä Europan tappotantereilla on, niin kauhistuu, synkistyy. Joutuupa kysymään itseltään, onko tämä kaikki sittenkin totta. Voiko tämä olla mahdollista — sivistyskaudella!?

Ja kuitenkin se on totta. Vielä kauhistuttavampaa, vielä kurempaa on kuva Europan tappotantereilta, kuin mitä me täällä syrjässä osaamme — uskallammekaan ajatella tai kuvitella.

Joskus saadaan sieltä kuvia, joista pienoiskoossa pääsee sodan kauhuista selville. Tämän kirjoituksen yhteydessä olevat muutammat kuvat ovat vain so-

Räjähdyskuulan runtelema.

Räjähdyskuulan runtelema.

Lääkärin toiminnan avulla paikattuna.

Kasvos runneltuna.

Lääkäritaidon avulla saatiin kasvot paikatuksi.

dan lievempiä kuvia — ja sinänsäkin jo kauhistuttavia. Nämä kuvat kertovat meille sotilälääkärin töistä. Kuulien puhkaisuja jäseniä, pommien repimisiä ruumiita, silvottuja kasvoja, leukoja, jalkoja, y. m. paikkailaan mikäli kiireessä ehditään. Ja todella lääketaito onkin kohonnut huippuunsa. Mutta onhan siellä kokeilualaakin! Näistäkin kuvista näemme, miten lääkärit — tällä kertaa amerikalaiset sotilälääkärit — ovat paikkailleet sodan runtelomia. Kauhistuttavan muodottomista jäsenistä on

saatu paikattua edes vähänkin siedettävän näköisiä.

Vaikkakin nämä kuvat osottavat sodan lievempiä seurauksia, niin nekin jo puhuvat sellaista kieltä, että saattavat katsojan kauhistuksen valtaan. Tuollaistako sallitaan vielä tehdä. "Isänmaan" nimessä. Helvettiin tuollainen isänmaa, joka poikiaan noin ja vielä julmempinkin kohtelee! Väikistenkin tuollaiset miitteet heräävät ...

Ne heräävätkin kaikkialla. Yhä

valtavammaksi paisuvat ne joukot, jotka päättäväisyydellä ovat nouseva sellaista järjestelmää

vastaan, joka tuon kaiken aiheuttaa. Ne joukot aina paisuvat....

Tekokiisi sodassa menetetyt käsivarren tilalle.

Osuustoiminnallisesta liikkeestä Yhdysvalloissa

“On käsittämätöntä, miten tietämättömiä useimmat henkilöt ovat osuustoiminnallisesta liikkeestä, tuosta taloudellisesta dynamiitista, joka on meitä niin lähellä; jonka voima on miltei riittävä lennättämään ilmaan vallitsevan järjestelmän, ja joka, ammatillisen liikkeen ja sosiaalisen liikkeen kanssa yhdessä toimien, epäilemättä aikaisemmin tai myöhemmin on järjestävä yhteiskunnan uudestaan”.

Ylläolevalla huudahduksella alkaa Cheves West Perky osuustoiminnallisen katsauksensa Amerikan työläisten vuosikirjassa, ja jatkaa:

“Jos harvat ovat perehtyneet osuustoimintaan sen periaatteellisessa merkityksessä, niin vielä harvemmat voivat huomata mitään eroa sen eri ilmenemismuotojen: maataloudellisen, teollisen ja kulutusosuuskuntain välillä. Löytyypä hallituksen virkailijotakin, joiden tehtävänä on maataloudellisten osuuskuntain kasvattaminen, joilta ei ainoastaan ylläoleva erittely jää tekemättä, vaan sen lisäksi jää erottamatta toisistaan kansanvaltaisesti johdetut osuustoiminnalliset liikkeet, joiden perustana on avonainen jäsenyys ja yhtäläinen äänioikeus, ja tavalliset raken-